Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СССР ДОЛ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШОАТТА, 25 февраль, 1978 ш. ● № 24 (5846). ● Мах 2 оп.

ГІИШЛОНХОЙ СИЙЛЕН ДЕКХАР

Пятилетка цхьаьнгІа шера доклийнчо бехкоъхамеи лехкаран тІаийнца Нохч-Гіалгіай республикерчо гІишлонхошка. КПСС ЦК декабрьчо (1977 ш.) Пленумн решенеашка, КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмоно ший а хуш ийна Іаьдолаьнна со ду. Шолг шозна гІишлон-монтажник болхаш дера январь беттА ялор 103 процент хьоьчаьнг а еш, пачхьалкъ лаьрчІачуо совгІа чиллькьаьа бІаьшш яьрийн сомий маьлха гІишлон-монтажник болхаш.

НитталгІа цитаьлгІа цхьаьлгІа шу юкъьаьнца лелаш хьинаре кхъьаьлгаш чаккхьаьлгаш шолг сийлен декхар лоарІаьчо республикерча лучкъаьча гІишлонхьоьча участкийна, бригаднца чІогІа ранга болаш хьаьлгаьнна пятилетка цхьа шера заланн СССР ларда Конституци тІаийна ну дузена Ленин коьчачІьарна Горючевскин бурулуттиерарна лІаьнолаьдо ийна гІишлонхьоьча. Дукхача гІишлонхьоьча организацийна кхетийна лІаьттІехьаьлгІ-яьлгІ кхъьаьгаш, социалистически яьхь кулгаш келгА кІенкаьнгІа тоаьдаьш, хьоьчаьнг ваьна пайда а яйбеш, шера шолг балаш юкъьаьккхъ хьаьлгаьлгІаьрийн опыт, лиидгІйна методаш, гІишлонхьоьча техникаш, механизмаш, балха хаьмк бизна пайда а яйбу, кулгаьцца дена хьажа баьлгаьнта механизмаш ю. Иштта балх беча гІишлонхьоьча организацийна пачхьалкъаьнен планаьнн тІаийнца социалистически декхарашка толамца кхоьллина а тІеэхьоьчаьнг а ду.

Иштачаьрх я ДІаьдаьчаьн шера бамбА-лаьнн хьаьлгаьнна то-ломаьнн а доаьхьаьн. Ерриганоьшлен социалистически яьхь котьаьнгІарах КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК хІаьрга хаьрг тоаьн Шіе байрах а луш СССР ВДИХ-ран ЦК хІаьрга хаьрг тоаьн Шіе байрах а луш Нохч-Гіалгіай Еррига-оьшлен Сийлен ордан тІе ЛІаьлгІо йола Нохч-Гіалгіай гІишлонхьоьча управлени СМУ-7 цхьаьнгІа. Дукха хІаьлгаьнна ю пятилетка цхьаьлгІа шу а. Дерригаче технико-экономически хьокхаьнгІ хьаьрг бетта пайн тІаьнхьоьчаьнгІ СМУ-7 гІишлонхошка. Шолг шозна гІишлон-монтажник болхаш дера пачхьалкъаьнен планн 108,8 процент хьоьчаьнг а еш, цхьаьна совгІа пар даьлг ятт ювар сомн маьлха гІишлонн болхаш.

Уьш тІехьаьнгІе ешарна пачхьалкъаьнен планн тІаийнца социалистически декхарашн хьаьлгаьнна тІеэхьоьчаьнгІ хьаьрга белгалбаьлгІна я «Жилгражданстроф» треста СМУ-1 цхьаьнгІа. ГеннодиридгІе гІишлон-монтажник болхаш дера чІогІа пайн 117 процент хьоьчаьнгІ. Планн совгІа ю даьх 51 ювар сома маьлха гІишлон болхаш. Шолг шозна гІишлонхьаьрг эхьаьнн а 118 процент хьоьчаьнгІ.

Шолг хьаьхьегаш хьеташца ешаьттехьаьн а бахьаьна бешхьаьнна толамаьн доаьхьаьн йола гІишлонхьоьчо организацийн кІезаьга ий республикерчо «Жилгражданстроф» треста РСУ-2, 3, 4, «Жилгражданстроф» треста СпецСМУ-10, № 7 болча трестО МУС, кхы дукхаьрнаш а.

Республикерча дукхача гІишлонхьоьчо организацийна дог тІеэдаьхьа хьаьхьегаш толамаьн доаьхьаьн, цхьаьнгІа гІишлонхьоьчо организацийна шолг йола эсала ду. Цуьнгахь хьаьдаьнна тІеэхьоьчаьн, пачхьалкъаьнен декхарашн хьоьчаьнг ю деи хьаьдоаьгІа ун. Царех а Нохч-Гіалгіай гІишлонхьоьча управлени ПМК-158, «Жилгражданстроф» треста СМУ-2, СМУ-5, СМУ-6, кхыдерг. ГеннодиридгІе гІишлонхьоьчо хьаьлгаьнна яьхь бетта эдаьнн СМУ-2 коллективо 81 процентн шолг нисанца гІишлонхьаьрг плани 93 процентн марш хьоьчаьнгІьаьн, тІаьдиса пачхьалкъаьнен декхар 51 ювар сом ца. СМУ-6 гІишлонхьоьчо шолг нисанца гІишлонхьаьрг плани 90 процент марш хьоьчаьнг а еш, чекх ца доаьхьаьн кисаьд 14 ювар сома маьлха гІишлон болхаш.

Иштта болх эсала беш хьаьдаьн кертера бахьаьн на тІехьаьнгІа гІишлонн организацийн кулгаьлонна, общественни организацийн шолг коллективийн къаьнгаьн, пачхьалкъаьнен планн тІаийнца социалистически декхарашн толамца хьоьчаьнгІарна шоьшта тІаьлаьтта бекхоъхамаьн бокхха хьаьдаьн кхета ца дар. Социалистически яьхь кулгаьлонна пІенкьаьнгІа орта а хьаьлгаьнна болх хьоьбарна оарнаьгІбаьлгІа цар гІишлонхошка. Русхоьн объектаьн хьоьнгІа а бокхаьн дукхаьчаьнгІа гІишлонна хьаьхьегамен материаьлийн ресурсаьн кІа-ЧІоа хьежаьлгІа практика а хиннА ЛІаьттаьн ухьаьна. Бизна пайда яйбеш гІишлонхьоьчо техникаьн, механизмаьн, балха хаьмк, ю яІаьттІехьаьлгаьнна кулгаьцца дена хьажа балхаьнта механизмаьн елга. Сийлен цІендаьн ДІаьдаьчаьн деза хьоьчаьнбоьцаьрна да ув.

КІаьнн эй республикийн дукхА гІишлонхой бригаднаьн а бригаднаьн подрядаьгІа хьа а хьегаьн, хьаьхьегаьна толамаьн доаьхьаьн. Царех я хІаьнаьлгаьна пятилетка хьаьлгаьчаьнгІ хьоьчаьнгІ йола «Жилгражданстроф» треста СпецСМУ-10 Цечоев Іайдаьн-Хьаьмза, СМУ-1 Баматханов Виктор, СМУ-2 Социалистически Хьаьхьегаьна Турпал Хаджиев Шамсудин вертеаьттА комплексин бригаднаьн, хьаьрганн. Цар оьнат шерра ЛІаьнолийна а цох бизна пайда яйбеш а декхарийна ба хІаьрга гІишлонн организацийн дуулаьгІ.

Шу чаккхьаьна ГІаьна да ахь уйлаьн цхьаьнгІа ДІчо а хІаьн йинн ю. Уьш шера цхьаьнгІа лелО хІаьрга гІишлонхой бригаднаьн, сменнаьгІ, участка коллективийна боьгІнаьгІа болх байта а декхарийна ба гІишлонхьоьча организацийн кулгаьлой а общественни организацийн а. Производстве эффективности балха дИнаьн лаьхьаьрг, гІишлонн хьаьлгаьча кулгаьцца хІчо балхаьнта механизаьн ира, гІишлон-монтажник болхаьнна ДІаьдаьдар хоьхдар, капитальн вложенеьн ма-ментА ешаьгІа пайда ийра ДІаьдаьнна терго а сов цар. ТІехьаьнгаьн гІишлонн организацийн ца хьаьлгаьгІа хьаьдаьна тІаьнжьаьн а доаттабен, гІишлонхой оарнаьгІбоаьлгаьн хьаьа сен партие горкомаьн, райкомаьн, цхьаьнгаьн партийн организацийн.

Социалистически яьхь кулгаьдегІа кІенкаьнгІа тоо а дешаьн-хьинаьхьа ятоьгаьн а еш яьхь бальнарийна дьаьхьа толамий, шерегІа ешарна ешаьгІа яьхь котьаьнгарийн ешаьгІ, лаьгІйна чекхтодаьн. Къаьхьаьна, производственни дисциплина - техникаьн, бриг ер, балха ха зеьхь йовер сеннаьгІ ював ГІаьнгахьаьн цІенаьнгІа ДІаьдаьхьаьгІа хІаьрга гІишлонхьоьчо волнестийн хьоьчаьнгІаьнна дерзхоьаьгІа хІаьрга а хиннА ЛІаьттА деза.

Социалистически яьхь кегІа-кегІа формашн цхьаьнгхьаьнгІа, ахьарда-ерриганаьнн системаГІа гІишлонхошка йола тергаьдеГІа ГІаьнгахьаьн ЛІаьттІехьаьнгІарна, пар къаьхьаьгаьн бетонийн хьаьлгаьн тоьхкаьр оарнаьгІьаьн декхарийна а профсоюзни организацийн.

ГІишлонхошкан заьвалгаьнкаьнгІ юкъе аІхьа бухьаьн а бо-лаьш, ун шолгА кагтаьрн хІаьн йоьхьа, цІенхьаьнгІа тоаьде деза гІишлонн организацийна материаьлно-техникаьн ІаьлашО елга. ХІаьрга участке нин-хьиъ сиьнгаГІа болх бергболн гІуьлаьн гІишлонхьаьлгаьн декхарийна ба кулгаьлой.

Пятилетка хьаьлгаьрга яьхь шера заланн СССР керна Конституци тІаийна ну кулгаьча кенга кхочачІьарна яьхь вазвачча хІаьрга гІишлонхоьчу, бригада, смена, участка сийлен декхар да ув уьш шера плани тІаийна социалистически декхарашн толамца кхочачІьарна.

БОККХА ХЬУВЬАН КХЕБАРА

ЮРТА БОАХАМА БОЛХЛОН РЕСПУБЛИКАНСКИ СОВЕЩАНЕ ДОАХЬАШХОША НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЮРТАШКАРЧА БЕРРИГАЧА КЬАЛХЕГАМХОШКА ДАЬ ХЛАЯКАРАЛ.

Деза новкъостий!

Нохч-Гіалгіай АССР къаьлгаьгаьнна ЧІогІа дог даьлг хьаьрга тІаийнца КПСС ЦК декабрьчо (1977 ш.) Пленумн решенеашка, новкъостча Л. И. Брежнева Пленумне дьаьна къамьаьлаьра хьаьвоаьга кехна юрта болхаш дІевоа дегІаьболаьнна ер-ртера лостьвашш массе а оагІорхьаьра гучадоаьна положенеашн вьоьдаьнна.

КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмоно гІуьлаьгаьнна жоп луш, кхиз лелаьдерш гІерт лаьттан хІаьра гектарах, юртбоьхкина хІаьра мешкаьн, удобренеЙ хІаьра центорах ма-хьуьна дукхаьгІа пайда эш.

Вайшта кІезна дин Дьаьсена хьаьхьашш шолг декхар сийлешна кхочачІьаьгаьн, юртболхьаьна продуктаьн дукхаьгІа хьаьра балха доаьхьа даьхьа юкъьаьгаьнна доаьхьа Шарех я Сунженски районера «Победа», «Путь к коммунизму», Наурски районера «Красное знамя», Шалински районера КК партийнаьн цІерагІа, Ножай-Юртовски районера А. Шерипова цІерагІа, Грозненски районера «Первое мая», Шелковской районера «Коминтерн», «Путь к коммунизму» яьхь колхозашн, «Горнорешетненский», «Новосельский», «Атагинский», «Терек», Мичурина цІерагІа, «Ассинский», «Прогородный», дукхаьгІа кхиЙоьна совхозашн, Шерипаре цІерагІа ешарна дукхаьгІа хуьлаьн доаьгІа даьхьа хьаьвоьгаьн — хьаьвоьгаьн, свеклаьн, ковриьлаьн, бахьаьдаьрийн, дуга, тьаьмка, консаьн, бешамаьн лелаьрийн мУтІерашн. Цар цІерашн йовз республике яйда ца Іена, цуьг ярахьа а. Йовзаьн опыт ІоьхьА Социалистически Къаьлгаьгаьна Туралаьна Сеидов Бауддина, Алборгаьнен Артагіа, Гаьтамров Шираьнг, производстен хьаьлгаьгаьнна Гиндаров Кавказ, Хьаьлаьнен Іайдарг, Мидаьла Лобьаьнен Іроьмка, Кодиев Виктора, Котиев Дауда, Закиев Лема, Абуева Зулаьнг, Лобьаьнен Іьлиьс, Эмгашоев Сайхьаьнг, Бубликова Евгения, Ногайцева Мадина, Усмонова Марьиг, Тепсуркаева Кесес, Цертаева Іьсхьаьн яйбу Нохч-Гіалгіайн берриГачА хьаьш лелаьдерашн.

Доаьхьий декхарашн кхочачІьаьгаьнна доаьхьа ба республикерча къаьлгаьгаьнна ешаьттехьаьгІ кІезаьга шера. ЛаьрхІа да: хІаьра гектарах гІаьра 21,6 центнер яьхь дакхха, дерриге чуьнца ялор 510 ювар тоннаьга кхочачІьаьгаьн, пачхьалкъаьнен 150 ювар тонн хлат, 150 ювар тонн шекхара свеклаьн, 15,5 ювар тонн тенгаьрн, 2,7 ювар тонн тІьаьмка, 8 ювар тонн коврИлаьн, 138 ювар тонна бахьаьдаьрийн, 61 ювар тонн сомдаьн, 95 ювар тонн консаьн доаьгІа.

Дукхьаьл дІаьарга ваЙ, уьш декхарийн атта даьн, бакъда ийна кхочачІьаьгаьнна дукхаьгІ да. Уьш ваЙ кхочачІьаьгаьн хІаьра колхозийн совхозийн, хІаьра производстенн даьлаьн Іьмаьнна хьаьхьаьгаьгаьнна опытан карагІдаьнийрарна дукхаьгІа юкъьаьгаьн болх барна, боьлаьн лелабара культура кІезаьгІа лаьхьаьрна, лаьттан-хьоттаьнзн материаьлно-техникийн торонех дикаьгІа пайда эйрца, лаьттО хьуьнаьн лулга лорадерин лаьхьаьрн тІаьгІа ьлоьсан доаттабера.

ХьатІоттаьн лаьг бІаьстн ялг лІаьуо ха — лаьттаьна бах беча сага хІаьра лоарІаьнгІа болх ю. БІаьстан балхаьн дена хьаьн ваЙ чІогІаьгІа, дукхаьгІа ию тІебиьна болх барах тІаьнна ба хуьтолаьн хьуьнаьн, уьш шерн а бІаьрчаьна питлетка а планан. ТІаийна социалистически декхарашн кхочанцелаьра.

Партиеен мехкан хьаьлгаьнкара бехкоъхамаьн бокхаьра дагадоаьхьийна хІоьна республикерчо берриГачА юрта болхачА — ГІаьна-гамхошка кхаьвА, ялг даьхьуьна, лаьтто ду хьуьнаьн дахьаьга, ялг, доаьнкьр, кхиийна лаьттан продуктаьн дукхаьгІа доаьхьаьгІа ешаьгІа ешнта кхочачІьаьгаьн яьхь уйлаьнн плаьнаьн юкъдаьгІаьгаьн.

КІаьнн лелаьдерийн доаьхьа декхарийн, сийлен декхарийн хьаьлгаьнна ба ваьгаьнна ер-ртера ГІаьна-гамхошка ялг даьхьуьна, лаьтто ду хьуьнаьн дахьаьга, ялг, доаьнкьр, кхиийна лаьттан продуктаьн дукхаьгІа доаьхьаьгІа ешаьгІа ешнта кхочачІьаьгаьн яьхь уйлаьнн плаьнаьн юкъдаьгІаьгаьн.

КІаьнн лелаьдерийн доаьхьа декхарийн, сийлен декхарийн ду ваЙ хьуьнаьн лаьхьаьрна болчо лаьттан торонех бизнарна пайда эйр, цуьг кертера фермерс — тІеаьдаьн — чІогІаьгІа лорвен ювен, тІаьхьа ну ларде лаьттаьгаьн хьаьтІаьаьгаьн ерриганА продуктаьн дукхаьгІа доаьхьаьгІа ІаьлашО да. КІаьнн лелаьдерийн ваЙ ялы ювен тоннаьга тІеаьттаьгІа йовзаьн органически удобренеьн, доаьтІаьлаьнхьаьгаьн ужа ІоьнелгаьгІа доаьгІаьна фесса лорвеЙен, говза, Іьлмаьн ялхна тІаьнна пайда эйрца ваЙ ялы минеральна удобренеьн, дІаийна кІаьнан лизарех, ювриЙеЙ, ю ечеа тІаьнаьн ювоьна средствеьн.

Охта, республикийн совещане доаьхьашхоьна, тІаьнаьн Нохч-ГІалгІайнчо берриГачА ялаьн лелаьдерийн, шолг берриГачА ялг, ювзаьн 1978 шера тІаийна социалистически декхарийн сийлешна хьоьчаьнгІарна тІаьнаьн, ларе правительствАн боьхкА тешам бакъйна, оттаьдьна довзаьнна кІезна а кунца коьмунизмА материаьлно-техникийн база тІаьнна доаьгІаьн доаьн дІаьнна ювзаьнна а.

БІаьстаьн-ювзаьнна бадаьн ваьгаьнна ер-ртера ваЙ ялаьнна болх кулгаьцца дІаьгІа тІаийна, 8 — 10 дІаьнаьна тІаийна а ярбоьлаьн, агротехнически ерриге боьхкаьнн дора а еш, хьаьрг тІаьдаьн а даьх. Ювзаьн за даргаьнийр да — ювриЙеЙ хьаьлгаьнна кІаьнн лелаьдерийн оьлаьнгаьр хуьнаьгІа, сеновоборотийн юкъьаьлогІен хьаьрвоьгаьн, ЗаЙ дегІаьна даьгІаьгаьн пайда эйрца.

Масеаьнна хоьвз да ЗаЙбаЙ продуктаьн дукхаьгІа ялаьр доаьхьаьрг лелаьб. ДІаьдаьнна шера ужа ІаьлашдечА хІаьна сахьаьл лаьгІ да кІаьнн сна ваЙ, Іаьлашо доаьхьаьгІ кІаьрга хьаьлгаьра доаттабер тІаьхьаьжа а чІогІаьгІа ваЙ.

Юрта боьхкан коммунизм хьаьлгаьна доаьгІа даьхьа ю. Берриге ювз тІаьбоьхгаьрга ваЙ хьаьхьаьгаьна производстен дегІаьдоаьлаьра, даьттаьн, хьаьлгаьнна торонех, Іьлаьна хьаьлех, Іьлмаьнна карагІдаьнийрех хьаьлгаьнгаьрийн боьхкаьна опытаьн дІаьгІа пайда эйра.

Республикерча юрта боьхкаьна берриГачА хьаьлгаьнкоьна кхаьйкарА деш тхо, совещане доаьхьашхой, тешам да тоьлаьн гуьнаьрах. ПІен кІоьберабер ваЙ пятилетка кхочачІьаьгаьна шера тІаийна доаьхьий декхарашн кхочачІьаьгаьн, доаттаьр берриГачА ялаьнна хьаьлгаьнна гІуьлаьн доаьн коммунизмА хьаьлгаьнна.

Планан совгІа 1100 тонн

Пятилетка хьаьлгаьрга яьхь шера ялаьн СССР керда Конституци тІаийна ну дузена деза кхочачІьаьгаьнна доаьхьашхоьна шера доаьхьа социалистически яьхь ворхаьнийн шера социалистически яьхь ворхаьнийн ГІаьна-гамхошка кІезаьга ялаьг, доаьнкьр, кхиийна лаьттан продуктаьн дукхаьгІа доаьхьаьгІа ешаьгІа ешнта кхочачІьаьгаьн ГІаьна-гамхошка кІезаьга ешаьгІа ешнта кхочачІьаьгаьн.

Партиеен мехкан хьаьлгаьнкара бехкоъхамаьн бокхаьра дагадоаьхьийна хІоьна республикерчо берриГачА юрта болхачА — ГІаьна-гамхошка кхаьвА, ялг даьхьуьна, лаьтто ду хьуьнаьн дахьаьга, ялг, доаьнкьр, кхиийна лаьттан продуктаьн дукхаьгІа доаьхьаьгІа ешаьгІа ешнта кхочачІьаьгаьн ГІаьна-гамхошка кІезаьга ешаьгІа ешнта кхочачІьаьгаьн.

Пятилетка хьаьлгаьрга яьхь шера ялаьн СССР керда Конституци тІаийна ну дузена деза кхочачІьаьгаьнна доаьхьашхоьна шера доаьхьа социалистически яьхь ворхаьнийн шера социалистически яьхь ворхаьнийн ГІаьна-гамхошка кІезаьга ялаь

КХАШКАРА ХЬУВКЪАМ ЛАКХБЕЛГА—ХІАРАНЕ ДЕКХАР

Гаирте XXV сьедло юрта боалгий хьалхаяка оттадьл пойла ешаш дувадеяна хоза ши декхар: кхечанна моле тешшиме галаиберга ялеиберга, ну гІулаика мессам тоьла резервеш а болаш, ІаІата городе юрта а ешхара материаленна культурно-бытовойн хьалщ ешаш гаргаозара болх діако хьоагет.

Уж декхарш кхочаиддара лаьтто хьалуш бола хьувкъам мишта лакхберга, ялат, бьаьдадерш, кларгоа, доакъер, ялдела юртбеллама, продукташ дукхагіа мишта боаирчьа? Цу деана хетаеь, ер ХУ деченна хиина юрта боахана хьалгаеной республикаьнна совешшин. Доаиад йер Нохчі-Гіалгіай АССР Министрай Совета председателна вон. М. А. Керимова.

КПСС XXV сьедла решенин кхочаьнгьа республикерна хьалгаеннаьнна яйденийча хьиирча хьалкет, ялат, ер, бьаьдадерш, кхыйола продукташ паччаьхьхенга доахата коталонгеш яхарах ков. Л. И. Брежнева шоссе мовршаьл дайтад парта. Уж гІулаькъан хьарігаьнчиддиле а, ялат до-ладаниг, юрта боаиам дегІаберга боарам таханарга дечо діалелйкача бесса бан.

КПСС ЦК декабрьчьа (1977 ш.) Пленумна решенинна а, поиьмоьсу Л. И. Брежневна хьалхалгара хьебогІачча положеннешан ваьнаьнен а яхьаьна бесса, балаьча наьа дукхагіа кхиийг продукташ моттаяра чІоагІга хьалькъ юрташкарча оьалгеначоьнна. Хіаьта а хьалхаяка оттадь декхар тоьлаиеча яхочаьнгьа аьнгІа пайда эда бесса ІаьттаІ хіарта гектараш, соиданнга деза цо хьалур.

Цу гІулаькъа хіара дийнаьлгьа а теркам гІалаоттабе беса хіара колхозе, совхозе лаьтто хьалу хьувкъам совбежкарга комплексен программина. Лерхіа деза да ший оаздин доаиа дукхга лаьтта эрсие тоьлаиаь хилер. Цудухьа доаркІен бола ца ваьнен хиина эрсиеларга яьхочьа чІоагІбоагІа.

Эрсиена дузьлаьрчи мероприятий моттера сеана кІотьлаьй, эсвраш гектараш хьуна мугІаран діаделгіа. Хіаьта а яьхочьа бан.

Цьаьболча хьугалхоша цу хьоаснаьна яьна материально-техникеран средствашца яьхочьа. Малаіга средствашца ер, масала, достан болча дала хьаьш пхеранна ахара? Хіаьта а, Веденски, Советски, Ножай-Юртовски, Сунженски райоаьнна лаьтташ мухалелье іоку оаьлш моттигаш а, нуна бола лаьтташ лаьхкера тіоа хиша іоьхьалаьра конкьостал а беш.

Кхашкара хьувкъам лаьхкера бокха торонаш бокхе дукхагіа имперальин удобренеш оьхьна кхье кхаьхьарг. Діадаьнна шора ший колхозашен совхозашен 1965 шера пІадерг 2,8-ца дукхагіа минеральин удобренеш яйцар. Шерра дьаржад ІІІайійнача культурай сеаьшка удобренеш яьнгІа, хіаьдоІ кайдаиг гІулаькъан. Хіаьта а цу резервах боаггІаш боаь пайда эда. Керттера бахьанех цаІ да діа-ьна кхьуьчча эдна, діаоттаьлг хьаьттаеьна (складеш ца хиларх) удобренеш кухна боаш хилар, цу гІулаькъа йеаГІаш йоаьла тарао агрохимическен службина ца еш хилар.

Діайійкка хіамаш хьувкъаьра кхо бола резерв я органическа удобренеш яьнгІа ешхара. Цар лаьтта хьаьлда ца Іаьш, цун физиеческин химиченкин свойствеш, фенарон хиинен режим лакхъо. Цунах діаклоьна ешфермей отходаш а ца яьарІаш, цо хьалу лайда боаьл а боаьш, кхоьа бІаргчьа шера болх бечарна по бинаь хьувкъам хьвау кхай тІара. Цьаьбаькара, ер пайда массенаьна эдин. Республике хіаьнг 126 эвар тоьм кІезнІаргІа кхо дилгаа кхаьнке соаьнна дьаьн кхиийча. Геттара мелн лаьтта болх Малгобекски, Урус-Мартановски, Гудермесски райоаьнна.

КПСС ЦК кайеен (1966 ш.) Пленум хиначуьнгьа тІаьхьаІа дукхга рукьна ІІІадаьйтад оьаьчна лаьттаьнка хий дилгара бовлх, уж лаьттаьн лиьна шерденнад. Оьшло хьалхьара, хаоттаьн ніичча бесса тоьм а, хиш деккачча лаьттара тешаьм хьувкъьм чуьхьаьлгІа. Из гу Сунженски района «Путь к коммунизму» ніичча колхозе, Гроозненски районе «Атагинскій» совхозе, хьиче боьхкий бокхара хьежача. Иштта, Сунженски районе дикаГІъеха ІаІ болчо Кесаев Виктора мех. отряде гурахьа ІІІадайійнача кІезг хіара гектара тіара 39 центнер хлат дьаьхкар НІаьтеречи тІаьмшан.

Иттаьгіаьн оьчаьотка хьалхарча кхаьн шера план СССР керда Конституци тІаьмшна цу дуьхьа лаьтта яьхочьа ІаьхьІ «СоьлжагІа-агатгроза» Ерриганскин Іаьмшан - производственни объединенне Грозненски опытно-экспериментальна заводе целий, учеснай коллективашца. Цу ІаьмшІа ларьяча социалистическе яьхе хьалдаьна хьалха латтаьн я пятилетка хьалхарчьа шин шера эдаьнн хаьнаь масеех бутт хьалха яьхочьаьн а яь. Іаьхьі шоллаГІча кварталн чотах хьаьхьаьгІа йолча коллаГІча электронно - монтажнаьн цеха коллектив.

Соьлжагрчуьнгьа а «Іоаьгіаьгіа хьаьгар ялдаь хьаьхьаьгІа цеха болхлоьна бакъалаьнна хьаьхьагама толамаьн доаг пятилетка яьхьаьгІча шерг а. Товарни продукци арадеаьна январь бетта йолч 124 процент хьоаьдийнар цар. Пилнаьгіа хьархьаьчуьнгьа совгІа арахийнар 24 эвар соьна мельк тайп-тайнера продукци.

СУРТА ТІА: ГІаьрзоаьнгьа лаьтьтеьна) электромонтажникна Н. Вернигор кьоьна говзалчча А. Разаренов Іоьмешен а.

И. ПЛИЕВА суртІ.

САЛТЕ ТАХАН А ПОСТЕ ВА

ОЧЕРК

Механика бехка дн, шоферийн дар а саьмиг, гаттара Іуьйрийна доаладу. Пенъ дешнена хана автотранспортийн предприятийн проездной йолчу цаІ оллеГІчоь тІехьа хьаьтаеьн болаьну автомашинашца.

Ерриганан а дешурнин механикера поЛна чаьхьаьн ваа ун. Хіаьта кіара дийнаьна Назаровскин автотранспортийн предприятие коара ништа арайоьла 115 — 120 автомашина. Шеьшин ерриганнан автопарк оьрсаьнна ва вия дешурнин механик. Церан цьаьнен ер ся тьамьаьа — Долгиев Гушма Хадижмурадах.

...Ворхіаьгіачоь минуташ ьаьнен. Автомашинашца механик хьоаьнан болча нІаьг тІа шиЙ арГІаьгіа ьаьхьаьгІ эдаьнга автобус. Іаьнгга сег ва водитель, 25—27 шу дьаьна хиза ваьгаьна.

— ДІа-ьІа хьоаьсоьл руьнь, — боаьх механика кіоьг чура ьаьн.

Кабина чура руль хьоьвоьно водителе. Іаьштіаьха а машин. Вийсаьна чуьйаьгІна хьаьг малинна ваьгаьгІа сеькат тоьдаьд дешурнин сьаьрашца. Цар шийта сеьхьат даллаца ,Бу болх, Іуьйрийна арахеца парк кіиЙьа. Цера тоьм кІаьнІийаьнна машинаш мастерске боксашца тоьаьо. Дийнеьна.

Цьаьхьа механика біаргг кхет руповой тоьгаш йоьгІийна йоьаьнгьа тоьпІ подразделенийна. Тенкашца дуьхьаьра нетрабетльни полк ер тхаьр, Хіаьта со хьаьлаьга а саьмиг сеЙ исполнительностан сеьхьаьнна командир вар, йьхьаьгІе артиллерийскін батарея. Цу батарен командие волаш чаьхьаьнар, фашистскін Германи йоьхьа ди ТІехьаьнна.

Тіа поьхьаьд а из чуйоьдена дешнаьна а нийсаьлер сий дешаш ловрхер, дуьлла дер цун чота тІе дечаьна гІулаьнаьн. Суворова ордин лаьтаеьна бригадан чуйаьгІаш хиина из, Перекопска ваьнна Дебеьна деиз Херсонес ялаьна бухта ешначаьна ваьр тІемаца. Тіо хилер Сиеаш яьа озеро, цун Бердацера юртаьн, діаьхо Дивинской, Октябрьское, Симферопоьл мухьайоьхьхьчча даьхьа ловцеш. Эхьхьаьнр моаетаГІа Бахчисарайе, Балаклаве-ца, цін хьаьчча Сотун-гора ялаьхьаьн тІара. Крымье тІехьаьрча тІема дийнаьна — 1944 шера 12-ца мае фашистий юрьйеьа ординташ фердаьна ялоьсеча хьаьа хьалхарчьарга ер біеь цьаьолатІа полк...

Ишта дуьхьа тІемаьхоьо діадаьнне гечьара дечоь. Цунна ІьаьлешІна кердаьнг лаьт ма ужаьра хьаьа. Дагабоьгіа хьаьаьн эьалда дуьно дита шиЙ тІемаь поьхьаьстІ. Эхьар тоьрта да дьаьхьаьн ХадижмурадІа сеьхьаьнна тІема арен — 1942 шера декабрь бетта деиз тІем сецачча шера декабрь ялаьчьаьна: Шозна чоьаьн ьа хиннаь: 1943-чаьн, 1944-чаьн шерашца, шозна ер сентябрь бетта, Ььаьдагіа вай мехьа, Донбассе, шозна ІІІа Польшь Нерер кІаьнгаьн хиннаь.

Ишта мухьайоьхьхьчаьн тІем Берлех «Зе отвагуе ве медаль» ешаьй Долгиев Хадижмурадах.

Діаьхо тІемаьхочи ниьь болда Кенигсберге. «Кенигсберг ялаьхьарах яьа неделин ТІоеГІаьлен штурмий доаьнгьаьнгІ Гвардейскін Эскара ТІема Совета барнаьн кхаьйедьна Хадижмурадах.

Ишта а да соьгІаташ, бенъдеьн ун мешверчча тІем Тіара дер медаьлаш — «Цаьнгьн лаьттаеь ордерзедаьрдаьх», В. И. Ленина 100 шу дагара зетаьь «За доблестный труд» вер, Сийлен грамотин. Церех цаІ а Нохчі-ГІалгІай АССР Министрий Совета ихо ишу ьаьна аьнна:

Тіаьнара цун бепх хьаьмаьл долалучча хиина ма-ВИДАЬЙЙ. Ингедоаьлаш ала бесен бе: Хадижмурадах ешьхьаьна биографи йоьрзенай Сийлаьь-бокхе хьаьчи Дай-ноьхьа тІем тіара цІаьечча. Пенкеш хьийеьнаьш бетлах — хьаьчах а аттанох а. Пирозова тІе кочигар, машинистах помощник хиннаь, тІехьаьгІ эьу ийгІчьаь болх бечь, шофер хиннаь.

З. ДАУРБЕКОВ.

Я ХЬЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШ

Шозна бетта дийгІа болча мастерашца ихьаьна дуьхьа ца воаьшаш вай метка берригачо ешьхьаьгІаьнчьа болча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо тІа хьаьхьаьн я «Юбилейная» яьаьна ювокузьовскера шахта горняький цІе хезача бригадера Смирнов Геннадин Каурьеска радиозавода токара Рекинчос Антонаеста ешерш.

Пятилетка ІьаьлаІарчо шера денз А. Рекинчоса, «Шкалиса» ешьна іьаьмгІача телевизора оаттаьлаш ше тоьаьо, ІьаьхьаІ 5—6 сего бен хиина бохх ялоьчаш а беш. А. Рекинчоса, эргаьвьхьа тоьаьй ший ставок, цунна оттаьлй дуьхьа эрсаьтаьнаш. Токара - рационализатора ІьаьнІца ший гайтаьрна оаттаьлаш пийса тоьаьйий ьаьжьчьа кьанбер тоьр хилийтой брак йоьцьаьн болх бе а эгІара ІьаьхьаІ діатьоьккаьнне оаттаьлаш діатоьла а.

А. Рекинчоса болх бечь моттигге ешьнаьгІаьлай ІьаьлА ІаттаьчьА опыта школа. Ударник ший бакъа эрсиеньа ІьаьнІ ешьнаьгІ Литгерна а ІьаьлаьгІ республикашкара а тоьйеьсо тара болча предприятийн нтташ стаьочьнашкара.

А. Рекинчоса болх бечь моттигге ешьнаьгІаьлай ІьаьлА ІаттаьчьА опыта школа. Ударник ший бакъа эрсиеньа ІьаьнІ ешьнаьгІ Литгерна а ІьаьлаьгІа республикашкара а тоьйеьсо тара болча предприятийн нтташ стаьочьнашкара.

А. Рекинчоса республике эгІара ІьаьлаьгІ СССР ешьнаьгІ бетта ялоьчьаьнгьа ший пятилетка ІьаьлаьгІ. Тахан цун бахьна календаьрга тІе — 1981 шера октябрь. Ший ІьаьхьаьгІа Письмо тІа бийна чаьхьа жьо а ІьаьгІ А. Рекинчоса ІьаьнІ ешьнаьгІ 1980 шера ший пхе шера ІьаьнІ а ешьнаьгІ.

СУРТА ТІА: токара А. Рекинчоса.

М. БАРАНАУСКАСА суртІ.

ТАСС фотахьоьшна.

ПРОПАГАНДИСТИЙ СЕМИНАР

21—22 февраьлера КПСС Нохчі-ГІалгІай обкома политическин деШара ЦІаГІа ІаьртІийнаьн комсомольскин деШара сеТе «КПСС XXV сьедла решенешкара хьайоаГІа парте политикан теорен проблеманашца яьа теоретическе проблема Іоьмечча пропагандистий семинар дилгар.

" Цанга гулбенкарчьа йийшар уьхьа тайнаьр лелаьна: КПСС обкома секретарь М. А. Дорохова — «КПСС ЦК декабрьсан (1977 ш.) Пленумна йІоГІаьна областной партийна организацешкарашца, Грозненски мехдаьлта института КПСС исторе кафедра заведующе Н. А. Гудаевс — «КПСС — советске хьалхьа организаторийн политически хьалхаьн», геологи - минералогическе ІьаьлІ Іаьмай доктора, ГНІІ кафедра заведующе Г. М. Сулаева — «Говзаьлара ІьаьлаьгІ лоардарг яьаьна ІьаьлаьгІ ресурсаьн оьсаьра пайда яьоьнерен проблемеш». КПСС обкома лектора В. В. Бакинна — «Советски арахьарча политикаьн, экономикаьн принципашкара уж кердаьна Конституци тІа ца ьаьнодаьлелийна ІьаьлаьгІаьрг», ГНІИ ешьхьаьгІаьчьа преподавателна В. Д. Клименка — «ДегІаьгІачен дегІаьнаьнгьа экономикаьнна Советски Союзо діа-ьна лоаттаьлу экономически гІулаьнаьн». КПСС обкома секретарь П. Н. Яськос — «Пролетарски интернационализмаьн — ЛуьчІ коммунистически бонна бергІаьнгьа ІаьрзаьгІ».

Уж теоьмаьш дозаьчча дийгІа ешьна а ловрхер ешьна болаьлой ба уьхьаьа іьаьнІ ешьнаьгІ ший ешьна ешьна ешьна а. Теоьрийна ІьаьрзаьгІ ешьна ешьна ешьна

Тхоіа язду

Сий деш ва

«Терек» ихача даачах кіемеш ечя производствиин объединенеиа чуйоаіігіа боахаиа участка коллективоо доаріліаіин сий деша ва диспетчер Чаккиев Махьмад-Сали. Цкъарчоа коллхаиа боиіаш саиив ТЕРЕКИН ГЭС-ин йоъ. Цкьабоиьаа, диса тер-мабочах чуйоаоа из иштта доаціліга. Диспетчер мисалоа хіімеиив ъьеиа доаіаш хіла вееа. Цунна ДИКА иа деиа, маілгіа муъ мича елиа ъьаккоач, иа мичеъьа ъьоъабе беза, ліаъбиіиіта муъ мелаб, ший хаиилъа ваганашта эаіаіз де. Хіівта ший балдах дика а доаріліаву Махьмад-Сали.

— Махьмад-Сали Абдурахманович хіла боаіігіача тайпара діаоттабаъб ший участка боаіх, — йоах йоах объединеиоа боахаиа участка начальника Хаутиев Жабраил Албастовича.

— Муъ тіаБоттарен боксеабрек гіулаіхха хоідан боіаиа ъьоа, цун совгіа боахаиа гіулаіих дика доаіаш а хіли веза из. Цо хаданаа тіемоаш лоттабу хіара ва ваш гоиа тіа продукци иштта боттаъ 4. Іо иштта ъьоссаіо а ъьоъаш, муъ боаранеш духхаіга тіа иа боттиіга ъьоъ, боахха хетаиа боах бу боахаиа участка боиіаиіга иоъе.

Хетаргаъь, цкьаиіга а сигаш участке из иа доаріліаш. Къаъстта думаа веза из кагиркоста, ліаъта Махьмад-Салена уж а беза. Царна иоъе боахха хетаиа боах бу цо. Диспетчерскин служба болх аертіга віашТіехьбаккхарзах боахаиа участка коллективаиа иоъе хетаиа боах дика делибарахх Махьмад-Салена дуккха премии, кьадола совгіаиаш деиаад объединеие дирекци, партоъмо, профсоюзмо, комсомола комитето.

Х. ДАДАЕВ.

МАСТЕР-ХЬЕХАМЧА

Гіиилой материаллин гіиилой индустрен Аргунски комбинато смена мастералла боах беш за Шахгиреев Іусан. Ший бесах дуккха беаиа, поп доаіаш ъьоъаиибу цо. Цун балхх чіоаіга ранда бе пеха начальник А. Магомадов, цеха инженер А. Шавкаев, бригадирш М. Арсенхаеиа и М. Мусаеив. Хіівта цар цуьа батъьаи доаиина конста мичо вергах. Массаиіаза а ихоаве веаиа из мастерболхошта инструктаж аіаа, эпаиа мел дар-хилийта, кхерамлен техникига хьаиа, иаралаш діаъьоаіеа, иштта кхидолучуиг.

Уж доаиаш, хіиа а дукка гіулаіхаш иа дий смена мастера чаккхаиа деаиаш. Хіівта иертердар да иадана тарваіа дар, царна Іамерза хиилер. Дуккхаиа хезаг соаиа, Шахгиреев Іусаиа смена болх дика иелер, цун иаханга та хар да, оаіаш.

Іусаи баъьаиа кулгалло хиила иа Іеш, дика хьеаиа а ва. Дуккха а кагаркоп Іомаъьаб бо. Ше мастералла болх беча 7 шоера чуъь 20 сага гоиаз Іомаиб. Царна ба хіиаа бригадаралла болх беш болх М. Мусаиив А. Ахмадов. Чоалхаив ъьиьаоотаиа иадеиеш и иар кулгалдеча бригаиаіі ъьоъаиаиа хьаераш. Массаза а шоай смении аадаииа тіемкточаиьаеи къьстаиаш а уж. Ший балхх дика доаріліаиа хііо ъьеиаиа гіоиа балха специалисти хиилача В. Гереева кулгалдеча бригадаи коллектив а.

С. САИДОВ,
гіиилой материаллин гіиилой индустрен Аргунски комбинатаа № 2 болча формоиочи иаха мастер.

ДИКАГІБАРИЙ ОПЫТ—МАССАНЕНА

ДИЪ ШЕРА ПЛАН—7 ОКТЯБРГА

Шерагара иедага дегіабаргіаиа лаъг «Гиьдоиьское» аиа ъьиьтіа боахаиа. Діаіаъьта иеда ялаи 600 гоиа болча 820 тоиа шурсеи, иштта ялаиаа гоиіа 43 тоиа боиаш, 93 тоиа дуккха иочаъьиьхеиа деиаар цо. Хіівта хіара Іаттагара 3205 килограмм шура ъьиьхиар иаъи 2700 болча.

Тіаккха иштта діаъоиьаьа пятилетка ихоаіагіа иу?

Январь бетта аланагіа 60 тоиа боаіігіаиа 67,6 тоиа шурсеи, ялаиаа совгіа 10 тоиа боаіаш, 15 тоиа дуккха діаъьаиьхеиа деиаар наччаъьиьхеиа. Уж иаиа Дойеиеиа діаъьаа иерзі 93 тоиа цунна 825 тоиа шурсеи. Уж деиаиаа соаиха химическеи комбинатіа да.

Уж толаиаиа даиа новъьоъчаиа дий Іаамаи боахаоаеи семеиноеиеиеиа ъьийбой фу тоаіаиа боахха ъериаи тіаБаъьхйтаро. Беттиаи 240 етт а боаіаи, деррига 306 бекаи да боахаие. Уж да Іавржа-боаріхачеи спиметальаеиа фуд. Іавржа - боаріха фу ухъаіа доаіаиа дуккха хо яа. Царех хіара Іаттоа иу шура 900 килограмм дуккхаіга и симмаиьаеиа фуиа лучуа.

Кіаеча боахаиаиа доаіаиа ъьаріхіа ва из фу. 72 боаіаа ъеаиа ъеаиаиа ъеаиа республика боахаиаиа ъьиьтіа иу гіулаіхха.

Цу доаіаеиа даиа шерагіа ъьа ъьрхай фермаиа боахаоаеи ка кіиеъ. Хьаіаъра ъьаріхо ноъ уъ тайпара ъийъьай доаріліаиа. Чаккхаиаиа январь бетта, ялаи 250 килограмм болча, хіара Іаттагара 313 килограмм шура ъьиьхиар Садаева Мадмагата. 300 килограмм совгіа — Данушьбеоиа Лейлаха Чагаева Сайдитеа. Ерраиеча фермеи ъьиьера ъьаріхіеча дийиаъьа хіара Іаттагара 8,5 килограмм шура йоъиьх. Хіівта февраль бетта ъьаъхарча ятт дийиаъьа ъьаиа и доаріліа Исаева Асжарт. Ший тіемкточаиьаеи хіара Іаттагара 10,8 килограмм шура ъьиьхиар цо деиа бусеи, тіаиаиеча деиаріліга 10 килограмм болча. Цун сайдиеи ліе байрах яйиьй фаиатіотеа тіа.

Доккхий толаиаеи доаіа Іаьсий лелаеиаиа. Царна иоъе ъьаиа лаъг Гулаиеа Бежу. Пеаи 600 грамм болча ъеи ъьаиа. Цунна хіара Іаьсий дийиаъьеи бусеи 720 грамм дуккх ъьаъхеи, тіаккха Морозова Пелагеиг Іуиаеи деиаріліга — 564 грамм. Іаьсий ъеиа ъеиа тіаккхеи.

Доаіаиаеиа ъеиа гіулаиеи ъеррітіа доаіаиаеиа деиа Іуио Закриев Сайд-Мирзадо. Ъеиа ъьаъхаиаъ тарваіта ийбоеа къьаъеиа ъеиеиеи ъеиеиеиаеиа а.

Хьийбой фу тоаіаеиа ъеиеиеи

Лоскон лоарнер

Социализма мехкашка

Даим кердадар лаха!

Иштта цІна я венгерски рационализаторе Сегедски консерфни заводе жиллерн Ласло ЧотЧ.

Ду сагта низ бола, экиз бомзонуе хургаш за. Царна ЛІаІІарЗмжча иштхъа мара текхаш ІаІмьате ийса чертежаш я, юмлерн. КІамаш дагІоІІайтча кердача стаковий ЗІмжча макетлагІ я цар отъаІІ ЗаІІарх.

ХІамаш дика зем бинкха хир, карагІдмиІІанеш ЗІмжча я кхоаш ва бер — иштта я инженера Ласло ЧотЧ ЗомІІ, ЗомІІ ЗІмжча, ЗІмжча ЗІмжча ЗІмжча